

Observera! Lämna den ifyllda blanketten till din arbetsgivare – inte till Strålsäkerhetsmyndigheten!

Läkarintyg Arbete med joniserande strålning

enligt Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (SSMFS 2008:51) om grundläggande bestämmelser för skydd av arbetstagare och allmänhet vid verksamhet med joniserande strålning.

Kontaktuppgifter (fylls i av arbetstagaren)

Namn		Personnummer	
Postadress		Postnummer och ort	
Telefon	E-postadress		

Bedömning (fylls i av läkaren)

Detta intyg grundar sig på en genomförd läkarundersökning eller (se nästa fält) Ja Signatur:
Detta intyg grundar sig på periodisk kontroll Ja Signatur:
Vid undersökning/uppföljning har inte framkommit något som utgör hinder för arbete med joniserande strålning. Den undersökta personen bedöms vara tjänstbar. Ja Signatur:
Vid undersökning/uppföljning har inte framkommit något som utgör hinder för arbete med joniserande strålning under förutsättning att: Om ovanstående är uppfyllt bedöms den undersökta personen vara tjänstbar. Ja Signatur:
Vid undersökning/uppföljning har framkommit något som utgör hinder för arbete med joniserande strålning. Den undersökta personen bedöms därför vara icke tjänstbar i sådant arbete. Ja Signatur:

Läkarens underskrift

Ort och datum	
Underskrift	Namnförtydligande och stämpel

Den undersökta har enligt 6 kap. 11 § SSMFS 2008:51 rätt att begära prövning om läkaren anser att det finns hinder mot arbete med joniserande strålning. Prövning begärs skriftligen vid Strålsäkerhetsmyndigheten, 171 16 Stockholm. Skälet till att prövning begärs ska bifogas.

Anvisningar

Bakgrund

Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (SSMFS 2008:51) om grundläggande bestämmelser för skydd av arbetstagare och allmänhet vid verksamhet med joniserande strålning baseras på ett direktiv om grundläggande säkerhetsnormer för skydd av arbetstagarnas och allmänhetens hälsa mot de faror som uppstår till följd av joniserande strålning (Direktiv 96/29/Euratom). SSMFS 2008:51 är en del av de föreskrifter som omsätter direktivet i svenskt regelverk.

Läkarundersökningen är till för att skydda arbetstagaren. Avsikten är att hindra att någon som är speciellt känslig för strålningens skadeverkningar anställs eller fortsätter att vara sysselsatt i arbete med joniserande strålning. Hänsyn tas även till om viss personlig skyddsutrustning kan vålla särskilda besvär. För en adekvat bedömning ska den undersökande läkaren ta reda på vilken typ av arbete den undersökte ska vara verksam i och med arbetet förenade exponeringsvägar.

Enligt direktivet ska alla som arbetar med joniserande strålning i kategori A genomgå regelbundna läkarundersökningar. Kategori A-personal är sådan där "sannolikheten inte är försumbar" att uppnå en årlig effektiv dos om 6 mSv (helkroppsdos) eller årlig ekvivalent dos om 50 mSv (ögondos) eller 150 mSv (hand- eller huddos). Härvid ska sannolikheten för olyckor och tillbud beaktas. I många verksamheter erhålls normalt inga eller ringa doser, men en olycka eller ett misstag kan leda till stora doser. Ett arbetsställe där kategori A-personal arbetar kallas "kontrollerat område".

Till kategori A-personal räknas de som rutinmässigt arbetar i kontrollerat område, och även så kallade externa personer (sådana som inte är anställda av den som råder över det kontrollerade området, men som utför uppdrag inom sådana områden, till exempel hantverkare, gästforskare eller konsulter). En princip är att samma strålskyddsregler ska gälla för externa personer som för den ordinarie personalen. Förhållandena för externa personer regleras i föreskrifterna (SSMFS2008:52).

För kategori A-personal föreskriver Strålsäkerhetsmyndigheten om läkarundersökning vart tredje år. Under mellanliggande år är det tillräckligt att kategori A-personalen lämnar hälsodeklaration till ansvarig läkare som sedan utfärdar nytt läkarintyg. Om inget speciellt framkommer av hälsodeklarationen ska personens hälsostatus anses vara oförändrad.

Läkarundersökningen

Läkarundersökningen har den omfattning som anges i föreskrifterna, men undersökningar utöver detta kan göras om läkaren anser det vara motiverat med hänsyn till arbetets karaktär. Det finns tre olika fall av exponering för strålning, se nedan. Dessa kan även uppträda i kombination.

Extern bestrålning

Exempel: all form av röntgenverksamhet, gammardiagrafering

Inga särskilda hälsokrav utöver allmänna hälsokrav. Allvarlig kronisk sjukdom med benmärgspåverkan, dåligt kontrollerad epilepsi eller diabetes eller allvarlig psykisk sjukdom är kontraindikationer.

Risk för hudkontamination

Exempel: arbete med öppna radioaktiva strålkällor, såsom beredning av radioaktiva substanser inom nukleärmedicin, flertalet arbeten inom kärnkraftverksindustrin, spårämnesundersökningar:

Utöver allmänna hälsokrav gäller att personen inte får lida av hudsjukdom med hudbarriärskada (kroniskt eksem, psoriasis) eller vara överkänslig (kontaktallergi) mot material som används i skyddskläder, t.ex. gummihandskar.

Risk för kontamination genom inandning

Exempel: arbete på laboratorium med radioaktiva ämnen i pulverform som kan damma eller är flyktiga, arbete med alfastrålande nuklider, industriellt arbete med uran

Kontraindikationer är kronisk obstruktiv lungsjukdom (kronisk bronkit med luftvägsobstruktion, emfysem, bronkiektasier). Storrökare med slembronkit utan luftvägsobstruktion har en nedsatt mukociliär transport varför även detta tillstånd är en relativ kontraindikation. Ytterligare kontraindikationer är kronisk hjärtsjukdom med hjärtsvikt, eller kronisk njursjukdom med njursvikt.

Överprövning

Direktivet förutsätter att medlemsländerna upprättar system för prövning för de fall den undersökta inte är nöjd med det beslut som fattats på grundval av en medicinsk bedömning. I alla sådana fall ska den undersökta upplysas om att det finns möjlighet att låta Strålsäkerhetsmyndigheten ta ställning till ärendet.